[2019] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 619

ਮੰਗਥਾਈ ਅੰਮਲ (ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4805)

ਮਈ 09, 2019

[ਐਲ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ]

ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ: ਲੈਣ-ਦੇਣ ਭਾਵੇਂ ਬੇਨਾਮੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ - ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ - ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ: ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਕਰੀ/ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਕੋ ਮਾਪਦੰਡ ਬਣੋ - ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ- ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ - ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿਚ 3/4 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੂਲ ਮੁਦਈ ਨੂੰਹ ਅਤੇ ਜਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਹੁਰੇ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਕੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ - ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ/ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਨ - ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸਨ - ਸਿਰਫ਼ ਸਹੁਰੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ 3/4ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) - ਬੇਨਾਮੀ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ) ਐਕਟ, 1988

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

1.1 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਦਰਅਸਲ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹਨ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਜੋੜ ਕੇ NM-ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ/ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 8.4, 9] [633-ਐਫ-ਐਚ; 634-ਏ]

1.2 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ

ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਮੇਂ NM ਦੁਆਰਾ ਅੰਸ਼ਕ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ /ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇਕਮਾਤਰ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਮੰਨਦੇ ਸਮੇਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਆਦਿ। NM ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦ ਕੇ ਅੰਸ਼ਕ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਅੰਸ਼ਕ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਕੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼-ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ/ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। [ਪੈਰਾ 9.1] [634-ਬੀ-ਐਫ]

1.3 ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ NM ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ। ਉਕਤ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ/ਲੈਣ-ਦੇਣ/ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। [ਪੈਰਾ 9.2] [634- ਐੱਫ-ਜੀ]

1.4 10,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ N ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਹਾਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਵੀ ਧੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ N ਬੇਟੀ ਨੂੰ 10,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਾਸੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ 10,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ N ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਰਿਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ N ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ 10,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 9.3] [634-ਐੱਚ; 635-ਏ-ਡੀ]

1.5 ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਟ੍ਰੀਧਨਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 9.4] [635-ਡੀ-ਈ]

1.6 ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ NM ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ NM ਦੁਆਰਾ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ NM ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ NM ਦੁਆਰਾ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ। ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ NM ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 11.11.1951 ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ NM ਦੁਆਰਾ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ NM ਨੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਤ੍ਰਿਧਾਨਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 10, 11] [635- ਈ-ਐਚ; 636-ਏ-ਬੀ]

1.7 ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੈ। ਬੇਨਾਮੀ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2016 ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਜੋ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਰੀਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੈ। ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਐਨਐਮ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 12] [636-ਸੀ-ਐਫ]

1.8 ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜੋ ਉਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ (ਜਾਇਦਾਦ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦਾ 3/4 ਹਿੱਸਾ ਹੈ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ

ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12.1, 13] [636- ਐਫ-ਜੀ; 637-ਏ-ਬੀ]

ਪੀ. ਲੀਲਾਵਤੀ ਬਨਾਮ ਵੀ. ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣ ਰਾਓ **(2019) 6 ਸਕੇਲ 112;** ਜੈਦਿਆਲ ਪੋਦਾਰ ਬਨਾਮ ਬੀਬੀ ਹਾਜਰਾ (Mst.) **(1974) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 3: [1974] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 70;** ਠਾਕੁਰ ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਠਾਕੁਰ ਕਾਨ ਸਿੰਘ **(1980) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 72 - ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।**

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ੇਵੜਾ (**2015) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 556: [2015] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 574;** ਬੀਨਾਪਾਣੀ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਘੋਸ਼ **(2007) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 100: [2007] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 946**; ਵਲੀਅੰਮਲ ਬਨਾਮ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ **(2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 233: [2004] 3 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 966 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।**

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਵਾਲਾ

[2015] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 574	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 5.6**
[2007] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 946	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 5.7**
[2004] 3 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 966	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 5.7**
(2019) 6 ਸਕੇਲ 112	**ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 8.4**
[1974] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 70	**ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 8.4**
(1980) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 72	**ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 8.4**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4805

ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 05.01.2016 ਦੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 1992 ਦੇ ਏ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 785 ਵਿੱਚ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਵਕੀਲ ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੋਤੀ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਐਨ. ਜੇ. ਰਾਮਚੰਦਰ, ਐਸ. ਰਾਜੱਪਾ।

ਜੀ. ਬਾਲਾਜੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ. ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ।

2. ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 1992 ਦੇ ਏਐਸ ਨੰਬਰ 785 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 05.01.2016 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਅਰਨੀ ਦੁਆਰਾ 1990 ਦੇ ਓ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 124 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਮਾਨ ਅਪੀਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਰਾਜੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ-ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ 1990 ਦੇ ਓ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 124 ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ।

ਸ਼ਿਕਾਯਤਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਅਤੇ ਅਸਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਏਲੂਮਲਾਈ (ਪੁੱਤਰ), ਰੰਗਨਾਇਕੀ (ਧੀ), ਨਾਗਾਭੂਸ਼ਨਮ (ਧੀ) ਅਤੇ ਨਵਨੀਥਮ (ਧੀ) ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਏਲੂਮਲਾਈ ਅਤੇ ਧੀ ਰੰਗਨਾਇਕੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਏਲੂਮਲਾਈ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 8 ਮ੍ਰਿਤਕ ਰੰਗਨਾਇਕੀ ਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਇਹ ਏਲੂਮਲਾਈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਨੇ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ - ਮੰਗਥਾਈ ਅੰਮਲ (ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੀ ਪਤਨੀ) ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਏਲੂਮਲਾਈ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਉਸੇ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੀ ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਏਲੂਮਲਾਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਭਾਵ ਨਾਗਾਭੂਸ਼ਨਮ ਅੰਮਲ ਅਤੇ ਰੰਗਨਾਇਕੀ ਅੰਮਲ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਰੰਗਨਾਇਕੀ ਦੀ ਮੌਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਛੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 8 ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਨਾਗਾਭੂਸ਼ਣਮ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 24.04.1990 ਨੂੰ ਰਿਹਾਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 5/8 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 8 1/8 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ 1/4 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਵੰਡ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ।

3.1 ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਚੀਜ਼ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ-2 ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸਤ੍ਰਿਧਾਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਵੇਚ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਥੰਗਾਵੇਲ ਗੌਂਡਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 218/1 ਵਿੱਚ 47 ਸੈਂਟ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਨੰਬਰ 218/3 ਵਿੱਚ 8 ਸੈਂਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰੰਗਨਾਇਕੀ ਅੰਮਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ 1/5 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤੀ ਵੀ 1/5 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ ਨਾਗਭੂਸ਼ਣ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਹਾਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ ਮਿਤੀ 11.02.1987 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਅਤੇ ਨਾਗਭੂਸ਼ਣ ਅੰਮਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਉਂਕਿ

ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਮਿਤੀ 11.06.1990 ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

3.2 ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਸਮਰਥਿਤ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ।

3.3 ਇਹ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਪਰਖ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ:

"1) ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਏਲੂਮਲਾਈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ?

2) ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ?

3) ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

4) ਕੀ ਨਾਗਾਬੂਸ਼ਨਮ ਅੰਮਲ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 24.04.90 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ?
5) ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 11.2.87 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 11.6.90 ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

6) ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ?

7) ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ 3/4 ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ?

8) ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ?

9) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਿਸ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ?

3.4 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਚਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। A1 ਤੋਂ A3 ਤੱਕ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 19 ਦਸਤਾਵੇਜਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। B1 ਤੋਂ B19 ਤੱਕ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ 3/4 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

4. ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. ਬਾਲਾਜੀ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ।

5. ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦਾ 3/4 ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

5.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਤ੍ਰਿਧਾਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਸਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਨੇ ਖਰੀਦੀ ਸੀ।

5.2 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ

ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਝ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ/ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

5.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਰਥਾਤ Exh.B3 ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ Exh.B4 ਦੋ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੇਚ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਹੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਹਨ।

5.4 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ Exh.B3 ਵਿਖੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ/ਜਾਂ Exh. B4 ਵਿਖੇ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦੇ ਸਮੇਂ ਕੇਵਲ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ ਖਰੀਦਣਾ। ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ

ਵਿੱਚੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

5.5 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ Exh.1 ਵਿਖੇ ਰਿਹਾਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਭੌਤਿਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ Exh.A1 ਵਿਖੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਗਭੂਸ਼ਣਮ ਨੂੰ 10,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਨਾਗਭੂਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਏ 1 ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਨਾਗਭੂਸ਼ਣਮ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚੰਗਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

5.6 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖਾਸ ਕਰਕੇ Ex.h B3 ਤੋਂ B7 ਤੱਕ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੀਆਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ੇਵੜਾ, (2015) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 556 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਨੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ

ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ/ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਸਨ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

5.7 ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੀ. ਲੀਲਾਵਤੀ ਬਨਾਮ ਵੀ. ਸ਼ੰਕਰਨਾਰਾਇਣ ਰਾਓ (2019) 6 ਸਕੇਲ 112 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੈਦਿਆਲ ਪੋਦਦਾਰ ਬਨਾਮ ਬੀਬੀ ਹਾਜਰਾ (Mst.) (1974) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 3; ਠਾਕੁਰ ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਠਾਕੁਰ ਕਾਨ ਸਿੰਘ (1980) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 72; ਬੀਨਾਪਾਣੀ ਪੌਲ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਘੋਸ਼ (2007) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 100 ਅਤੇ ਵਲੀਅੰਮਲ ਬਨਾਮ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ (2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 233 ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਨ।

5.8 ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

6. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. ਬਾਲਾਜੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

6.1 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. ਬਾਲਾਜੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਨੇ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ Exh.B3, B4 ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ Exh.A1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ/ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ 3/4 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੋ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

6.2 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. ਬਾਲਾਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੀ. ਲੀਲਾਵਤੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

6.3 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. ਬਾਲਾਜੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਜੋਂ ਮਾਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਾਗਭੂਸ਼ਣਮ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਧੀ ਨਾਗਭੂਸ਼ਣਮ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਾਭੂਸ਼ਣਮ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨ ਕੇ ਬੇਟੀ ਨਾਗਭੂਸ਼ਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ।

6.4 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਮੁਦਈਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. ਬਾਲਾਜੀ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 11.02.1987 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਰਾਦਾ Exh. B8 ਅਤੇ Exh. B9 ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵੰਡ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦਾਂ।

6.5 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਯਤਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. ਬਾਲਾਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਕੋਲ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ/ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਨ ਜੋ ਆਮਦਨ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ

ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੇਚ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ-ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ।

6.6 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. ਬਾਲਾਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਨਾਮੀ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2016 ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਰੀਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੈ।

6.7 ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

7. ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਦੋਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

7.1 ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਯਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 3/4 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਨੇ ਜੱਦੀ ਨਿਊਕਲੀਅਸ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ-ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ

ਇਹ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪੂਰਨ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ / ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ/ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ/ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵੰਡ ਦੀ ਰਾਹਤ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

8. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ/ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਾਰੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

8.1 ਜੈਦਿਆਲ ਪੋਦਦਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਕਰੀ ਬੇਨਾਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੋਝ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ

ਜੋੜ ਕੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਤੱਥ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

"6. "ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਕਰੀ ਬੇਨਾਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੋਝ ਨੂੰ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਨਾਮੀ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਤੱਥ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਾਲਾਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਬੇਨਾਮੀ ਦਾ ਸਾਰ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਨਹੀਂ ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੋਟੇ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਲੁਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਤੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਜੋ ਉਸ 'ਤੇ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਸਿਰਫ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਥਿਤੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਹੈ।ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਕਰੀ ਬੇਨਾਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਨ ਫਾਰਮੂਲਾ ਜਾਂ ਐਸਿਡ ਟੈਸਟ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਫਿਰ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇੰਡੀਸੀਆ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ: (1) ਖਰੀਦ ਦਾ ਪੈਸਾ ਕਿਸ ਸਰੋਤ ਤੋਂ

ਆਇਆ ਸੀ; (2) ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ; (3) ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਰੰਗ ਦੇਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ; (4) ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਬੇਨਾਮੀਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੈ; (5) ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ (6) ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ।

ਠਾਕੁਰ ਭੀਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"18. ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਬਾਦਲਾ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ: (1) ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੈ; (2) ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦ ਦਾ ਪੈਸਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਬੂਤ ਨਾ ਹੋਣ; (3) ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਅਸਲ ਚਰਿੱਤਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ (4) ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਉਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀ ਸੀ, ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਆਦਿ।

8.2 ਪੀ. ਲੀਲਾਵਤੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

"9.2 ਬੀਨਾਪਾਣੀ ਪਾਲ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਰੋਤ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਕੱਲੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਪਰ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ **ਵਲੀਅੰਮਲ ਬਨਾਮ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ** (2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 233 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੇਨਾਮੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਛੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"(1) ਉਹ ਸਰੋਤ ਜਿਸ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਦਾ ਪੈਸਾ ਆਇਆ;

(2) ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ;

(3) ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਰੰਗ ਦੇਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ;

(4) ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਬੇਨਾਮੀਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ;

(5) ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ; ਅਤੇ

(6) ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ। (ਜੈਦਿਆਲ ਪੋਦਦਾਰ ਬਨਾਮ ਬੀਬੀ ਹਾਜਰਾ (ਸੁਪਰਾ), ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 7, ਪੈਰਾ 6)"

8.3 ਪੀ. ਲੀਲਾਵਤੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਛੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8.4 ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹਨ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਨ ਮੁਦਈਕਰਤਾ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਜੋੜ ਕੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 - ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ।

9. ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ/ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਤਰਕ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

9.1 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ Exh.**B3** ਰਾਹੀਂ ਅੰਸ਼ਕ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਵਿਕਰੀ /ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇਕਮਾਤਰ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਮੰਨਦੇ ਸਮੇਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ; ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਆਦਿ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਜਿਸ ਨੇ Exh. B3ਵਿਖੇ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦ ਕੇ ਅੰਸ਼ਕ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਪਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਕੇ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕਸ ਵਿਖੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ/ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

9.2 ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ Exh. B4 ਵਿਖੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕਾਰਨਨੂੰ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਨੇ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ Exh. B4 ਵਿਖੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ Exh. B 3 ਅਤੇ B 4 ਵਿਖੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ

ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ / ਲੈਣ-ਦੇਣ/ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ।

9.3 ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ Exh. A1 ਵਿਖੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਡੀਡ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਰਥਾਤ ਨਾਗਾਭੂਸ਼ਨਮ ਦੁਆਰਾ 10,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਹਾਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਵੀ ਧੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਜ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਨਾਗਾਭੂਸ਼ਨਮ ਧੀ ਨੂੰ 10,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਾਸੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ 10,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਨਾਗਾਭੂਸ਼ਨਮ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਐਕਸ ਵਿਖੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਵਿਚ ਵੀ. A1, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਾਗਾਭੂਸ਼ਨਮ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ 10,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਸੀ।

9.4 ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਮਿਤੀ 11.02.1987 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਟ੍ਰੀਧਨਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

10. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਕੇਸ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਕਿ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਨੇ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ। ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ (Exh.A3) ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 11.11.1951 ਨੂੰਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ Exh. B 3, B 4, B 5, B 6 ਅਤੇ B 7 ਵਿਖੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ Exh. A3. ਵਿਖੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸਨ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਨੇ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੇਚ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ।

11. ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀਧਾਨਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਸਨ।

12. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੈ। ਬੇਨਾਮੀ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2016, ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਜੋ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਰੀਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੀਨਾਪਾਣੀ ਪਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਰਾਇਣਸਾਮੀ ਮੁਦਲਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

12.1 ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੇਨਾਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜੋ ਉਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ (ਜਾਇਦਾਦ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਨ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦਾ 3/4 ਹਿੱਸਾ ਹੈ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਢਲੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi